

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
17 Ianuarie st. v.
29 Ianuarie st. n.

Ese in fie-care dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 3.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Două emancipate.

— Comedie în 4 acte. —

(Urmare.)

Măian: (din ce vorbește, se irită tot mai tare.) Cu primirea unei visite nu se dă motiv la presupuneri de nimicuri. La rendez-vous-uri nu se visează de prosa căsătoriei și întâlnirile de seară nu sunt de loc preliminare pentru cununie. Au cădut lanțurile învechite de pe corpul vieții noastre sociale. Nu suntem noi turci și asiatici. Nu avem noi un semi-stat de sclavi în rochii și pantaloni!... Filomela dorme ziua și trăiește cântând noaptea; de ce se nu fie așa și cu doamna de Train?

Vespasia; (care l'a ascultat mai întâi cu surprindere și apoi cu entuziasm.) O vână de ale meleș-a luat cursul cătră el. Ne umblă prin sânge poesie. La mine a erupt când am vădut un tinăr... (corigându-se) pe un tablou de Doré... la el prin gusa filomelei! (Imbrățișând pe Măian.) Te imbrățișez, frate! Acuma ți-i sărutată fruntea prin musele divine.

Măian: (ștergându-și sudori de pe frunte.) Lasă-me! Lasă, soră! Faci de le simt pe toate noue musele.

Vespasia: N'a fost poetic de a le pune un număr anumit.

Măian: S'ar fi putut schimbă ca anii tei.

Vespasia: Te vei face poet în maniera lui Democrit. Nu te vor ceti virginele. (Afară s'aude vorbind.)

Clopoțel: Ne vine și Bărcescu! El ne va spune și mai multe. (Bărcescu vine cu Angelica de braț. I vorbește ridând încă înainte de a intra, la ușe.)

Bărcescu (de afară): Este prè amusant, puiculiță. Acea proselită a bunei cuviințe! Haha!

Scena II.

Angelica, **Bărcescu**, cei d'întâi.

Angelica (fiind pe pragul ușei cu Bărcescu și dice lui încet): Mi-ar plăcé să-ți moderezi aci ilaritatea. (Apoi intră amândoi și salută societatea.)

Bărcescu: Bună seara! Ați vădut ađi un fenomen?

Vespasia: Cometul?

Bărcescu: Ba, nevêsta mea.

Măian (la parte): Este și ea frumoșă ca o stea și lângă ea sêmeni tu fôrte cu planetul cel incororat.

Bărcescu: Sê nu-mi cunosc femeia! Ea, care de alte ori așteptă cu incuierate momentul pentru a-mi spune vr'un eveniment; ea, care bucuros ridea de secsul seu: ea, ađi nu vre sê șcie nimic de întêmplarea de ieri.

Măian (la parte): Sê-i fie neplăcută vorba? De cumva totuș ar fi cum gândiam!... Hm! hm!

Bărcescu: Ați ađit scandal?

Angelica (il trage de roc): Bărcescu... te rog!

Bărcescu: Ați ađit dar de triumful dnei de Train? Se imbulzesc curtisanii pe la ușa ei.

Angelica: Fă-mi plăcerea de a tăcé!

Măian: Nu ne interesează! (la parte.) E neodihnită fêta... Sê fie?... Sêu are milă de prietena? Ce potcă m'a băgat în treburi muiereșci?

Bărcescu: Ađi n'ađi alta vorbind prin oraș.

Măian (la parte): De unde drac ađi ađit? Eu o țineam taină... Cum sê spun eu?... (necășit.) Par că cresc limbi în toate unghiurile.

Bărcescu: Și deu! n'ați ađit?

Clopoțel: Noi nu ne ocupăm de acte vêdovite.

Vespasia (la parte): Ce sublim se ține! (Privește cu cochetărie la Clopoțel.)

Ana (cătră Angelica, care șede lângă ea și se pare confundată în gândiri): Șireți sunt advocații!

Angelica: O esistință plină de șireție!

Bărcescu: Ne-ađi amusat la bere.

Angelica: Acolo colportați voi minciunile ca niște femei bêtrâne.

Clopoțel (rescolit): Mint și cele tinere, cu voia dtale.

Angelica (la parte): E tot nebun, sêrmanul!

Ana (cătră Angelica): N'a mai ăitat că l'ai refusat.

Bărcescu: Umblau ieri doi bărbați pe la ușile dnei de Train. Un bêtrân și un tinăr... ha! ha! inceputul și sfêșitul!

Vespasia (la parte): Nu pot suferi scandalul acesta! Ce-a dice orașul, care ne ținea pe amêndoue de emancipate, fiind că ea studiază medicina și eu imbogățesc literatura cu talentul meu. Nu vor dice acum ômenii, că ađi dreptate aceia cari rid și își bat joc de „emancipate”? (Se scôlă.) O batjocoresc în jurnal. (Iese.)

Scena III.

Cei d'întâi, fără de Vespasia.

Bărcescu: Cel tinăr ajunsse mai curênd. Nu-l impededă podagra.

Măian (rescolit): Nu sufer de podagră.

Bărcescu: Dic de bêtrânul poftitor și nu de dta. (La parte.) Cum se slăbeșce ađul când devii bêtrân! (Tare.) Apoi sosi cărunțul pécâtos.

Măian (necășit): Tu tot nebun vei remănê.

Angelica (la parte): Seracū tată!

Bărcescu: Ce păcat, că nu se știe cine sînt? Nu-i cunoșeau servitorii.

Măian (la parte, făcându-și cruce): Dîmne! ți-ne-le ochii!

Bărcescu: Își face tata cruce.

Măian: Tote le vede. (La parte.) Par că gine-rele mi-i sócra mea.

Bărcescu: Hei tată: Sodoma și Gomorha! Se presupune, că tinerul ar fi fost...

Măian (infricoșat): Se presupune ceva și de cel bătrîn?

Bărcescu: Până acuma nu, dară umblă óme-nii sê afle.

Măian (la parte): De i-ar mîncă grópa pe cei ce caută.

Bărcescu: Ce ȃci de grópă, tată?

Măian: Nesuferit!

Bărcescu: Vorbiai de grópă. Ce ȃceai, tată?

Măian (la parte): O secatură de ginere. Apoi sê te miri de fetă? (Tare.) ȃie, că grópa-i pentru cei bătrîni.

Bărcescu: Dna de Train grópă? E flóre pe morméntul lui.

Măian: Pe a cui mormént?

Clopoșel (la parte): Mîe îmi creșce inima când doi încep la dispută.

Bărcescu (cătră Măian): Pe morméntul care-l aștéptă pe scheletul acela de bătrîn, care umblă ca un lucru necurat prin casă și...

Măian (la parte, dar totuș tare destul ca sê-l audă ceialaltî): Schelet și necurat! I umblă gura, nă-tărăul!

Bărcescu: E nătărău? I-l șcîi?

Măian: Da, e nătărău!

Bărcescu: Și cine-i, tată?

Măian (confus): Chiar bărbatul ei.

Bărcescu: Bărbatul? E mort, tátușă.

Măian: Nu!

Bărcescu: Sê șcîi, că-i mort.

Măian: Nu!

Clopoșel (la parte): E o desfétare innaltă când doi își contradic.

Bărcescu (cătră Măian): Nu te pricep.

Măian: Nu-i mort.

Bărcescu (la parte): I s'a slăbit capul tatei. (Tare.) Îți spun, că-i mort, dl de Train.

Măian: Nu ȃie de el.

Angelica (la parte): Eu nu mai pot sta, căci ênsami me trădez. Me duc la mătúșica. (Vorbeșce încet cu Ana, apoi iese.)

Scena IV.

Cei d'întâi, fără Angelica.

Bărcescu: Eu nu te înțeleg, tată. Par că dta...

Măian: Ce eu, ce ți-se năluceșce?

Bărcescu: Par că dta ai șci ceva despre lucrul...

Măian: Eu? mîi... eu? Ce sê șciu? E chirurgă... vor fi avut vr'o durere băteii.

Clopoșel: O durere, ce va aduce mórte în pun-gulița dîmnei.

Bărcescu: Nu va remănê dnîa ei în daună. Va stórce ea bani dela cei doi dons Juans. Are ea mij-loce de a-i sili la plată.

Măian: Cum?

Bărcescu: Dêcă nu-i vor plăti de voie bună, atunci i va pîri. Nu pot pofți cavalerii aceia ca ea sê-și pîrdă averea fără de a avé vr'o remunerațiune.

Măian (la parte): Nu me mai bag eu în casă de vîduvă.

Bărcescu: Și dêcă vor fi mojici, atunci legea va face sentință.

Măian (inspăimântat): Sê vină până la ju-decată?

Bărcescu: În cazul cîl mai rîu. Însê eu cred, că vor plăti și fără judecator.

Măian: Amêndoi?

Bărcescu: Fireșce!

Măian (vorbînd cu greutate): De ce bătrînul... ce?

Bărcescu: Fiînd că umblă și el pe la ușe.

Măian: Eră închisă.

Clopoșel (la parte, privind la Măian): E de tot emoționat... lucrul e ciudat.

Bărcescu (cătră Măian): Sciea el sê-și ajute. Cu o gravitate cocoșescă a intrat prin casa de culcat.

Măian (infuriat): Îți interȃic! Nu mai au tinerii respect de bătrînețe. (Întră Farȃescu.)

Scena V.

Farȃescu. Cei d'întâi.

Măian (vîȃnd pe Farȃescu, se restórnă pe scaun): Of! (la parte.) Sînt perdut!

Farȃescu (cătră toți): Me numesc Farȃescu. Sînt amploiat la cassa pupilară. Iertati de cumva incomodez... însê am mare necesitate ca sê vorbesc cu dl Măian.

Măian (prefăcîndu-se cu limba grea): Simt... o mică... paralisare... de limbă...

Ana și Bărcescu (alergând cătră Măian): Ce-i tată? Pentru Dumneȃu! Ce-i?

Farȃescu: Linișceșce-te, domnișórá! Linișcîti-ve! Ve asiguréz, că nu este nimic. Sémênă fórte cu diplo-mația paralisarea acêsta. Și dêcă ar fi chiar mórte, ea trebuie sê-l lase până ce dînsul îmi va vorbi. A fost ieri sêrá...

Măian (înterumpîndu-l și sárinđ în sus): Prêda unui pungaș. Mi-a perit orologiul. (Își îmbumbă iute rocul.)

Clopoșel: Și dsa? (arêtând spre Farȃescu.)

Măian (de tot consternat): Eră acolo, mai șciu eu ce...

Bărcescu: Îl cunosc. E un tiner de omenie... Nu se pôte.

Clopoșel (devenînd tot deodată iritat, ocupat, vorbitor): Ba da! Aȃi tóte sînt possibile. Se pôte acêsta pe basa presupunerii. (Deschide ușa și strigă afară.) Fugiți după poliție! (Farȃescu se uită ca perdut într'un vis la Ana.)

Măian (își tot desbumbă rocul și-l îmbumbă iêrá, apoi ȃie de tot emoționat.) Of! tot mai tare me incure! Ce aveam sê țin taina?

Clopoșel (âncă tot strigînd afară): Sê vină cu tótă puterea-i disponibilă de cinci persóne! (Se întóree și vine cătră Farȃescu, cui i ȃie încet.) Nu te teme! (I dă o cartă.) Ia adresa mea... Te scap eu cu apê-rarea!

Farȃescu: Ien lasă-me, domnule! Ai nebunit? (Arêtă spre Măian.) Nu veȃi ce iute esecutéză dnîa lui arta îmbumbării?

Măian (la parte): Nu-i scăpare! Fericite sînt fe-meile! Ele la astfel de fatalități pot inscenă cu artă un atac de nervi și sînt scăpate.

Farȃescu: Dl Măian este un om prê solid.

Clopoșel (șiret): Nu ne îndoim de fecioria dnîa-lui.

Farȃescu (încet cătră Măian): N'ai ȃis nimic de visita ce-ai făcut asêrá?

Măian (i ȃie încet): Nimic... Taci, pentru Dum-neȃu!

Farȃescu (lui Măian): Las' pe mine! (Tare.)

Însă aseră fu d-lui necesitat de a-și jertfi comoditatea și regula: a fost cu mine la dna de Train.

Clopoțel: Ahaaaa!

Bărcescu: Mhmm!

Fardeşcu: D-lui este pré tainic și n'o se ve fie spus istoria acesta... eu însă vreu ca lumea să o știe și eu nu voiu eși d'ací până ce nu voiu avé dela d-lui o declarațiune scrisă...

Măian (sărind în sus): Să dau în scris? (După ce i-a făcut Fardeşcu semn ca să se linișcă, șede ieră și țice la parte.) Să dau în scris rușinea?

Fardeşcu: Unde d-lui va avé să arete clar, că ce-a umblat să găsescă acolo?

Măian: Nu am căutat... nu am căpătat... nu am vëdūt... nu m'am convins.

Fardeşcu: Ba te-ai convins.

Măian (incet cătră Fardeşcu): Nu me omori, omule!

Fardeşcu: Te-ai convins, dle, că dna de Train este o mamă escelentă.

Bărcescu (cătră Măian): De, drept e lucrul, tată?

Fardeşcu (privește necontentit la Ana. La parte): Are ochii ei! Am iubit-o cu consecuință patru țile întregi pe femeia aceea; simt, că o-aș puté iubi pe sora ei o viéță întregă.

Clopoțel (cătră Măian): Dta ai căutat însușiri maternele la dna de Train?

Bărcescu (ridënd): Dta cu amicul nostru?

Măian: Eu, eu cu amicul vostru. Are d-lui un cerc mare amical.

Clopoțel: Care dă rôtă pe la cunoșcințele dtale.

Măian (la parte): Spurcată gură de potracher!

Fardeşcu: O modestie însămnată-l distinge pe dl Măian.

Măian (suprins, la parte): Ce vré?

Fardeşcu: Dar eu nu voiesc a ve lăsă misterioasă mergerea d-lui la dna de Train.

Măian: Sânt eu stăpânul faptelor mele. Las-o misterioasă!

Bărcescu (il amenință cu degetul): Hei tată, tată!

Măian (la parte): Dêrënătule!

Fardeşcu: Se află în testamentul repausatului de Train un punct cam incurcat.

Clopoțel: Punctul acela va pune el margini la incurcătură.

Fardeşcu (cătră Bărcescu): Judecă, omice! Stă acolo, că averea destinată copilței remase este a se depune îndată după mórtea testatorului în cassa pupilară.

Clopoțel: O aflu minunată dispozițiunea.

Fardeşcu: I lipsește numai capul.

Clopoțel: Cum?

Fardeşcu: Cu interesele banilor ce să se întempe?

Clopoțel (mușcându-și buzele): Să crească la capital.

Bărcescu: Să se deie vëduvei ca să le întrebuințeze la educațiunea copilței. Ce drac de testament acela?

Fardeşcu: Aud că l'a făcut un avocat prost. Destul, că banii ni s'au adus nōue în 30 junie anul trecut. Acum, ađi 30 junie, ți de an. La noi merg socotelele fôrte esact.

Bărcescu: Frumósă escepțiune de institute analoge!

Fardeşcu: Așá dară ne-am socotit, că tot ce-am avé de făcut, ar fi d'a-i cere informațiuni dnei de Train. Ea, ca mamă, i stă mai aprōpe copilței și are aci

votul decidător. M'a însărcinat pe mine din personalul cassei cu misiunea aceea.

Măian (la parte): Ôre așá va fi? Cum te pot incurcă întemplările!

Fardeşcu: Până aci tréba ar fi fost ușoră. Însé testamentul numit se mai laudă de un punct prost.

Clopoțel (iritat): Domnule! L'am scris eu.

Fardeşcu (ridënd cu hohot): Îmi pare bine. Nu putea altul. (Reculegëndu-se.) Îmi pare de tot bine. Fac cunoșcința unui unic. Fiind că dară, me scusă dle Clopoțel, în testament mai străluce un punct ciudat, privind soliditatea dnei de Train, eu ca om precaut, mi-am permis de-a invitá pe dl Măian, un venerabil bētrân...

Măian (plin de bucurie): Da, m'am dus eu, venerabilul bētrân, ca gardă numelui vëduvei... (la parte) L'aș sárutá! Minunat fecior! O iert pe fēta mea, de cumva...

Clopoțel (la parte): Blăstemat ampioiat! Me bucuram. Aș fi mai stors bani acuma... Eră să iese un proces minunat... Însé nu despez. (Tare.) De când se due ampioiații în treburi oficiōse?

Fardeşcu: De când un timp renăscător a dat femeilor drepturi omenești.

Clopoțel: Face ciudate rēnduieli timpul renăscător.

Fardeşcu: D-ei este în spital peste ți.

Clopoțel: Vindecă pe unde pōte.

Fardeşcu: Este o femeie de totă stima. Nu te consult, domnul meu, a mai pronunță numele d-ei în mod ecviloc când sânt eu de față!

Ana (la parte): Cât trebue să o iubescă!

Fardeşcu: Eră deci să sosim acolo tot în același timp. Dl Măian a întârziat.

Măian: Minunat fecior! Apoi să te miri de fētă, decă cumva...

Clopoțel (lui Fardeşcu): Grăbiai dta.

Fardeşcu: Și fiind că dna de Train este o femeie ce nu suferé vorbă multă, fui necesitat a-i comunicá îndată cauza venirii mele și așá conferam deja cu d-ei când sosi dl Măian. Convorbirea aceea mi-a dat frumósă convingētiune, că dna de Train este într'adevăr o femeie stimabilă și o mamă de model. Ea mi-a spus, că dorește ca interesele să crească la capital și că dēnsa va lucrá într'acolo ca să urce capitalul copilței, căreia i va fi totdeuna o mamă conșcie de datoriile sale. (La parte, iute.) Tōte aceste mi le-a spus numai în sēra asta, după ce eu am auđit de dispozițiunea testamentului și am alergat la d-ei. Aveam noroc cu țiuva 30 junie, altfel țeu nu aș mai fi putut repará malheurul. Iute se mai face rēu, dar anevoie se pōte direge.

Clopoțel (după ce a stat în gânduri): Hm! Laudabil, de tot laudabil de dna de Train. Dară de ce umblă prietenul pe la o ușe incuiată?

Fardeşcu: Tot așá se schimoscă faptul. D-ei singură incuiase și trase cheia.

Clopoțel: De ce asta?

Fardeşcu: Se teme ca să vină cumva...

Clopoțel: Cine?

Fardeşcu: Vr'un avocat ca dta și să ne octroieze un sfat pro... pardon! un sfat pré precaut. (Toți încep a ride.)

Clopoțel (la parte): Lăptosule!

Fardeşcu: Vēd că dl Măian nu are ađi timp pentru de a-mi serie declarațiunea care să linișcă pe deplin rudele d-lui de Train despre onōrea dnei mediciniste. Paragraful acel strămoșec din testament s'a respectat. (Se uită ridënd la Clopoțel. Cătră Măian.) Îmi voiu permite mâne a veni.

Măian: Să vii, fiule! (I dá mâna.)

Fardeşcu: Aș dori ca să me cunoșci în veci așá.

(Se duce la Ana și i sărută mâna.) Îmi voiu permite mâne a te vedé. (Cu ton scăduț.) Buna ziua, domnișoră! Eră ađi o ăi frumósă; mi-a resărit un sóre! Și la nópte voiu visá de dóue stele. (Se uită lung la ea, sălută pe ceialalți și merge spre ușe, unde chiar intră poliști.)

Scena VI.

Un sergent. Patru poliști. Cei d'intăi.

Sergentul (la ușe, cătră Farđescu): Pe cine sē arestăm?

Farđescu (distras, arătând spre Clopoțel): Pe d-lui. A comis crimă în contra vicleșugului avocaților. (Iese.)

(Poliștii apucă pe Clopoțel, care remonstréză împreună cu Mãian și Bărcescu.)

(*'Perdēua cade.*)

(Va urmă.)

Alesandrina Mateiu.

Poporul român.

Scumpul meu popor român,
Ânima me dóre 'n sín,
Când te vęđ tot suspinând
Și mereu căđend, căđend.

Vęcui lungi se străcorară,
Ș-ai ajuns chiar de ocară;
Unul doi, de vor mai trece,
Vei zăcé 'n mormēntul rece.

Că din leul curăđios
Te faci iepure fricos;
Și din cedrul plin de fală,
Te faci crēngă de tēngelă.

Fruntea-ți naltă de odată
Cu rușine-i închinată;
Mersul de voinic vestit,
Ietă-l slab și gărbovit!

Drept ca trestia din baltă,
Te făcuși ađi o uneltă;
Te tērești și umilești
La ființe dușmănești.

Brate ai, dar nu cutezi,
Ai și ochi și tot nu veđi;
Și mereu în tot momēntul
Ėnsu-ți tu îți sapi mormēntul.

Ai bărbați buni cât de mulți,
Dar pe dēnșii nu-i ascuți;
Că ți-i frică, vai de tine,
Sē nu pierđi cu ei vr'un bine.

Ș-alte guri și ómeni rei
Îți îndrēptă pașii tei,
Nu spre bine, ci spre réu,
Nu se tem de Dumneđu.

O! poporul meu iubit,
Te deștēptă în sfērșit;
Nu lăsá sē te mai porțe,
Căci te duc ei drept la mórte!

Scumpul meu popor român,
Pune mâna ta pe sín,

Și-l întrebă, mai voiește
Sē trăiescă romănește?

De voiește sē mai fie,
Porțe-se cu bərbăște;
Sē nu-i pase de nimic,
Aibă suflet de voinic!

Vie valuri de 'nfricare,
Fie foc d'amenințare,
Conjură-se lumea tótă:
Tot poporul steie glótă!

Și c'un suflet și 'ntr'un gând,
Spună lumei ori și când:
Că Românul vré sē fie,
Sē trăiescă pe vecie!

Décă un popor voiește,
El atunci în veci trăiește;
Voiește, poporul meu,
Și-ți ajute Dumneđu!

Iosif Vulcan.

Sē latinisăm ori ba?

Acēsta întrebare — și alătura cu ea sora ei: Putem noi Românii sē nu latinisăm? — ne resări în minte, când cetirăm articolul „O curiositate bucureșcēnă” de dl Marcu Aurelian, în nr. din 8 ianuarie st. n. a. c. al „Familiei”. Din lăudatul articlu vedem, ceea ce în parte șcieam și noi încă mai demult, că bieții Români transilvaniani, amăriți ca vai de ei cum au fost și cum mai sânt, pe lângă sórtea lor politico-socială vitregă și neindurată, mai au în timpul nou sē suferé încă și aculeul derisiunii și sarcasmului din partea fraților de un sänge și de o mamă.

Sub pretextul latinomaniei lor, ei sânt acuși acuși înțepați, chiar unde dóre mai réu, prin scrierile și mângiturele transcarpatine; sânt caricați în tendințele și aspirațiunile lor cele mai sante și mai nobili; sânt produși pe scena teatrelor rom. ca persóne comice. Bine dice dl Marcu Emilian, că e curiositate acēsta; da, curiositatea curiosităților, de a tractá estmod frați pe frați.

La începutul astei maniere de a fi tractat, Românul transilvan eră încă numai „Gallușcus transilvanus” (gălușcă transilv.) cu doi bani în pungă (poemă satirică de dl Iac. Negruzzi, în „Convorbirile literare” ale „Direcției noue” din Iași.) Însē în „Revisorul general” de Gogol, dl Petru Grădiștean, localisând memorata piesă teatrală rusă, îl înaintéază deja: il face poštar neghiob în mișcare și vorbă, carele însē tot e capabil sē fure banii din epistole. Pe urmă în „Radicalele” dēnsul ajunge un soiu de dascalul Chir Gaitanis din „Nunta țerănescă” a dlui V. Alecsandri. Adecă bine înțeles: Românii transilvaniani secerară și pošed pe tērēmul re-deștēptării simțului național rom. și al cultivării limbei și literaturii rom. chiar atâte merite, câte detestații Greci fanarioți. Frumóse complimente frățești!

Asta de altmintre ni-o spuse orđin, fără multe ce-remonii, un profesor și scriitor transcarpatin de renume, încă înainte de acēsta cu mai bine de dóue-đeci de ani, scriind, că „idea românismului s'a coborit ca un vęrtej de îndērētnicie din Ardél cu persónele lui Clain, Maior, Laurian, Papiu; că Ardelenii sânt între Români ca fanarioții între Greci” șcl. (Veđi: „Fóia p. minte, animă și lit.” 1860 nr. 40—42.)

Față de al d'aste Românii ciscarpatini cu tot drept ar puté esclamá cu profetul Iesaia: „Priviți și ve-

deți, de mai este durere ca durerea mea* ; s'eu cu Virgiliu :

„Infandum, regina, jubes renovare dolorem!“

Dar nu! Românii transilvăneni își vor șci înecă totdeauna atari amărăciuni sufletești în simțul dătorinței

vor fi dat vre-odată serios s'eu despre așa numita latinomanie s'eu latinism ultrat. După esperiințe multiple afirmăm acesta.

Punem dară întrebarea : S'eu latinisăm ori ba? s'eu : Putem noi s'eu nu latinisăm? spre a ne uită un moment

O frumsețe mauresă.

lor patriotice și naționali, în simțul dătorinței lor de Români adevărați. Între ei, scriitorul acestor șire crede firm, că fenomene dureroase, ca cele mai sus indergetate, se ivesc din când în când la Românii din România liberă din simpla causă, căci cei mai puțini dintr'ênșii își

cu serioșitate bărbătescă în față-i.

Întrebarea acesta nu e de eri de alaltă pe câmpul cultivării limbei și literaturii române. Ea datéză dela nașcerea literaturii române propriu șise ; începe de-odată cu deșteptarea conșciinței și a reminișcințelor na-

ționali române în singuriți Români : cu Luca Stroe Lupu, cu unii cronicari și scriitori din secl. XVI—XVII, cu principele Demetriu Cantemir șcl.

Dară acestor merițoși începători ai literaturii române dăsa cestiune li se legână înaintea ochilor mai mult numai ca o figură, ce de abia țărită prin ceta din amurgul demineței, dispărea apoi ieră prin aceeași ceta semi-transparentă și îndoișă. Ei simția oșescum instinctiv, că trebuie să existe o cinosură naturală, un îndreptariu firesc pentru cultivarea, desvoltarea și inavutirea ulterioară a limbei româneșci. Ci acest simț se pierde în negura, ce plană peste cunoșcințele lor respective, după împregiurări și timp, încă prē puțin desvoltate și întemeiate.

Mult cu mai multă, putere-am dice cu deplină cunoșcință de cauză tractă cestiunea din vorbă mica pleiadă de bărbați providențiali, cari în cele două decenie ultime ale seclului trecut și pe la începutul seclului nostru, unii dincōce de Carpați, ieră pe urma acestora mai apoi și alții de dincolo, se apucă de opera regenerării limbei și literaturii, cum și peste tot a spiritului național român. Onōre și eternă recunoșcință lor din partea fie-cărui fiu sincer al națiunii române!

Ei urmariră cāti toți o ideeă mărēta : redicarea și renălțarea națiunii lor din decădința-i seculară, redicare și renălțare prin cultură corespunțetore originii și firei ei. Ei eră drept'acea cāti toți pentru scrierea limbei române cu literele latine străbune, pentru curățirea ei de ingrediențiile străine, și pentru înlocuirea acestora cu vorbe de origine omogenă. Va să dică limba fiind deoparte cea mai marcată, mai bătătore la ochi și mai distinctivă manifestațiune a spiritului unui popor, de altă parte cel mai însēmnat levatoriu al culturii lui : amēsurat acestei ei se nevoiră înainte și mai pe sus de tōte a arētă originea latină a românei și cultivării ei a-i rotunđi temeiul latin.

Cine dintre Români ar cuteză ađi să afirme, că acei antesēmnanii rēu au lucrat, lucrând în modul acesta? Cine ar îndresni a face așa ceva, când cu toții recunoșcem ađi, că un factor politic din cei mai puținți au fost pentru noi literele latine și afirmațiunea originii latine a limbei și națiunii nōstre? Asta e faptă; asta nu se pōte negă cu mintea sântetōșă. Chiar și latinofobii cei mai avami sânt constrinși a o mărturi. Ei recunosc, că a fost timp, în care contestându-ni-se originea latină, latinisarea eră nu numai consultă, ci chiar necesară pentru noi. (Veđi între altele : „Familia“ 1881, pag. 577.)

Marturiri de aceste ne sânt prețioșe; numai cāt noi nu le primim cu restricțiunea lor de timp, pentru că nu se pot primi așa. Restricțiunea cestiunată învolve presupunerea, că primii brăsdători în agrul părăginit al limbei și literaturii române de pe la finele seclului trecut și începutul celui presinte n'au lucrat din convicțiune, din principiu, ci din nu șciu ce oportunism; pe când pe veri-care tērēm de activitate al spiritului omnesc are valōre eternă aksioma morală, după care „non licet facere mala, ut eviniant bona“. Acea restricțiune învolve mai departe, că după ce în timpul de față latinitatea ginte și limbei nu ni-se mai trage de nici un erudit serios și de nici un om cu minte la îndoielă, în consecință nu ne mai este iertat sēu cel mai puțin nu mai avem nevoie a latinisă. Putem scrie care cum ne trāie capul, fără vre-un studiu cevași mai serios și mai profundat al românescăi; numai să scriem în limba romāna poporală.

Adecă me rog, bine să ne înțelegem, în care limbă poporală romānă? Dōră în gergul român greco-franceso-turcic din suburbile Bucureșcilor, ori în cel greco-creo-muscălit din suburbile lașilor, de carele se înamōreză și pe carele și glorifică ca model de limbă

romānă aderinții „Direcție noue“? Sēu dōră în cel ruteno-magiarisat din părțile Sătmarului, ori în cel sērbo-germanisat din Bānat, ori pe urmă în cel ruteno-germanisat din Bucovina, pentru a cāror îmbrățōșare pōte asemenea să se scōle māne poimāne cutare profet în Israil? Ceriul și geniul Romānilor ne apure de una ca asta! Ar fi o repășire funestă acēsta, ale cārei frupte pernicioșe națiunii rom. s'ar arētă pōte mai curōnd, de cum cugetām.

Nu, frați literatori romāni! Sē rumegām bine și fără patimă lucrul, și de bună sēmă ne vom convinge unul fie-care, că vrēnd nevrēnd ne caută să pășim cu cultivarea dulcei nōstre limbe în urmele marilor regenerători ai limbei și literaturii și cu aceste ai spiritului național român, în urmele unui Sam. Clain, G. Șincai și Petru Maior, unui G. Asachi și I. Eliade Radulescu, unui T. Țipariu și ale celorlalți nemuritori apostoli ai românismului. Mărețe au fost aspirațiunile lor cu privire la inapoiatul și impilatul și p'aci și de Dđeu uitatul popor român, sublime le-au fost ideile și principiile. Și de au și șchiopetat dēnșii când și când, ici cōle, într'o privință ori alta, întru urmărirea țintei ce-ș prefipseșe : cine însē din Romānii inteligenți, cunoșcători de istoria politico-socială și culturală a națiunii lor și cu mintea și ānima la loc, va putē negă, că sub al acelor idei și principie impuls ne avēntarām și ajunsem în timp relative scurt acolo, unde în presinte ne aflām?

Totūș — lucru p'aci necredibil! — se gāsiră în dīlele nōstre unii scriitori așađiși romāni, cari, din orbie ori ignoranță crasă ori mai șcie Dđeu din ce cauză, nu se sfiră a scrie negru pe alb, că lāudații apostoli și regenerători ai romānimei „inveninară îndată incepeturile culturii nōstre“. Dar decă direcțiunea latină, dată conform originii limbei și ginte romāne de cei vechi ai nōștri cultivării limbei și culturii nōstre peste tot, a fost inveninare : plăcē-ne-ar să șcim, ce direcțiune culturală ar fi aflat grație în ochii atāror scriitori? Pōte o direcțiune slavă, ori turcēscă, ori altele acemeni?

Curios numai, că maniera acēsta a asemeni scriitori romāni coincide cu cea a adversārilor neimpăcați din trecut și din presinte ai numelui român. Aceștia încă blastēmă, injurā cāt le ica gura și pēna pe lāudații apostoli romāni și pe conșoții și următorii lor, căci aceștia cu principiile și ideile lor de latinism rechiemarā la conșcire-de-sine națională și regenerarā și reinălțarā ginea latină dela Dunāre și Carpați (cf. pe Hunfalvy e tutti quanti). De unde ore acēsta concordie și armonie frățescă între unii și alții? . . .

Ce-i drept, ei nimeriră cu acēsta „punctum saliens“, cauza causerlor rapedei nōstre progresāri. Într'adevēr ideea latină cu cāte tōte alalte consecințe ale sale, cum afirmām și mai sus, a fost pentru noi salvatōre. Ceriul, deitate ni-o trāmise.

Bine să observām : nu tōte principiile și ideile sânt bune și sântetōșe, deci nu tōte duc la rezultatele salutari intenționate. Cum dar de ne conduseră pe noi la progres victorios omnilaterale des amintitele principii și idei ale latinismului? Pentru ce ore? Pentru că ele sânt conforme naturii lucrului, sânt scōșe și derază oșescum din firea intimă a acestuia, scurt : pentru că sânt adevērate. Ieră adevērul mai tārđiu au mai timpuriu iș frānge calea, triumfă.

Într'adevēr — ca să ne restringem aice numai la cestiunea cultivării limbei rom. — noi amēsurat originii latine a poporului rom. și a limbei lui, îndată dela începutul propășirii nōstre culturale absolut nu puteam să nu latinisām, nu putem nici ađi, și nu vom putē nici pe viitor.

Dr. Gregoriu Silași.

(Finea va urmă.)

O iconă de carnaval.

— Schiță. —

Rațele sôrelui de iernă cădeau cu aurôsă strălucire pe una din multele ferești cu flori, de după care ici colea se înalță capul brun al unei fetițe ce manua cu mare îngrijire plisarea unor volane, decor pe vestmântul alb ce sta jumătate gata — ca un mister înaintea ei.

Valuri căldurose i înrumeniau obrazii la vederea neteșimei lor, și a acuratelor indoituri ce se așeau pe rochie ca o feerie pe un întins noian. Degetele ei subțiri treceau mângându-le, unde și unde cercând efectul unei dantele, ori a buchetelor resfirate pe măsă; mai ades murmurând o melodie de joc, séu ochind din când în când spre afară, ca nu cumva să se strice vremea, căci peste puține zile eră — bal.

Oh! — bal — cuprins magic pentru un suflet tiner, ce-a gustat plăcerile lui pân'acum numai în vis. Bal! întâiul ei bal, despre care vorbise de atâtea ori cu acele prietene svelte și mlădiöse, cu care înainte de cinci luni ședea încă pe banca școlii având crierul plin de istoria, geografia, fizică și mai șcie Ddeu ce studii.

Chiar așa de plin eră și acum capul Auriceii, ca înaintea examenului. Avea pe atunci mândria a mulțami profesorii și învățătoresele — acum încă nu voia a rămâne înapoia unor așteptări a părinților, și-a mai multor persoane cunoscute și străine. Învertia deci stofele ce-i puse darnicia iubiților la dispoziție, învertia și le revvertia spre a-șarătă cât mai bine desteritatea acului, câștigată la un curs practic ce luase în un atelier de croitorie. Cercă idei și combină gusturi, spre a dovedi că femeii se stă și o toaletă împodobită, când croită și cosută e de mâinile proprii.

Succesul întâiului vestmânt lucrat de noi portat de noi și încă la întâiul bal — e de-o însemnătate nestersă pentru întreaga viață. Câte gânduri fericite, și ilusiuni drage nu punem în decoltarea taliei, ori în rotundimea șleului? Ce studiu adânc nu facem la prinderea unui răs, séu a unei ghirlande de ghiociei?

Grigea, gândirea, veselia și supărarea acestui timp sémână cu acele din înaintea examenului ultim, a cărui testimoniu e pus cu totă cinstea lângă albume, pe măsă din chilă de primire.

Activitatea căldurosă a fetiței fu întreruptă de niște pașuri, după care se auđi o batere în ușă.

— Cine e? — întrebă ea spăriată.

— Sîm eu... Victor.

— Ah! bine; mergi în chilă vecină, eu vin de loc.

— Ierăș acolo; de ce nu aici? Au ai pornit și tu cu bazaconii și buduare; tainé și sanctuare ascunse de ochi cinstiți?

— De asta, vere, fii fără frică. Mergi numai, ma-mița îți va mulțami cântându-i una din horele de lângă pian.

— Acolo nu merg. Cigaretă mea ar primejdui alb-bele perdele, fala mătușei!

— Nepôte! nepôte, au nu gândești la pécate cu asemene scuze? — întrebă mama Auriceii din cadra altei ușe deschise. Haid băiete, pentru presupunerea-ți rea ai să-mi țini de urit, ier fetei dă pace să-ș caute de lucru.

— Bine, mătușă, dar până când o să țină acest lucru după uși încuiate? Alaltă ieri nu băgai în sémă misteriositatea lăchetelor, ieri risei — însă astăzi pricep mi e treba suspectă. Ce are să fie lucru omenesc, or vrajuri din povești?

— Cum ești dispus a o luă. Pentru biéta fétă e mai ca o trebă de viață. Comandele prietenelor ei sînt tôte făptuite; fieșce-care povesteșce cu minune despre toaleta și prețul ei — numai vestmântul Auriceii e abia jumătate gata, și trei zile sînt până la bal. Pricepi dar acum?

— Ah! ce vorbești, și ea merge la bal?

— Da! scumpul meu, și încă cum șcii, la întâiul ei bal.

— Dar până acum nu ați amintit de asta cu nici o vorbă?

— Șcie Ddeu! și eu me mir cum a putut tăce cu bucuria ce portă în pept. A fost însă voia ei a te surprinde...

— Ce nesocotintă copilărosă! Har ceriului însă, mai am timp spre a repară réul...

— Ce réu, băiete; o amenință ceva?

— Hei fireșce. Dta ai uitat, că Aurica nu are de loc cunoștințe... cavalerii saisonului i sînt cu totul străini...

— Apoi?

— Apoi ce alta, de cât că ar ședé o nôpte în torturi, unde alt cum ier suride plăcerile unui vis.

— Vai! Victore, tu veđi năluci, s'a schimbat dóră lumea, încât să nu o mai cunose? Și eu am fost odată de șese-spre-dece ani — fără cunoștințe, și totuș avui jocători petrecând întâiul bal cum numai odată se pôte petrece.

— Ei dar atunci nu mergeau fetițele spre a șopotii în mod picant după evantai, și a ride de cele mai puțin împodobite, ier flacăii pentru a banchetui până la dori...

— Nu băiete, mergeau și unii și alții din veselia tinereței și a iubirei cătră joc...

— S'a isprăvit acum aste, alte vremuri, alte întereșe, — đic hétrâni. Dar să plec acum a căută ceva pentru domnișora Aurica. Ce gândești mătușe, întâiul „cadril” alui Petrașcu...

— Cine e acesta?

— Un june ca stejarul; român cu ochi de vultur. Apoi „Romana” fie a fratelui Stircea, e copil de trebă, ș'a făcut tréptă în oficiu prin omenia curată.

— Eh! dar tu, nu o să vii la rënd?

— Ba vin, dar să nu șoptescă limbele, că s'a petrecut numai cu verul ei, iau pe mine turele rond, supunându-me așa spre a nu fi mai necioplit de cum sînt de comun...

*

Lampa ardea în bălbătaia mare, niște lumini aprinse încungiurau oglinda înaintea cărei sta Aurica cu flori în pâr, cu suris pe buze, și cu un vestmânt ce se alipia cu admirabilă acurateță pe talia junonică, sfârșindu-se în o rochie cu gust distins.

Toemai eră gata când intrară niște prietene a mamei, ce surprinse de icona tinerei fete, se apropiau cu mai multă serioșitate de ce eră obiceiul lor.

Și mănușile erau acum trase — orologiul sună ca pe inima Auriceii ce se înveli în mantletul garnisit cu lebedă, când se deschise ușa de nou, intrând Victor cu un buchet de camelii albe.

— Să aibi noroc, fétă, — đise el predându-i-l; noroc și jocători mulți...

— Mulțam. Pot contă pe tine, vere?

— Ori când...

*

În spațioșă sală undulă o mulțime veselă, dame

impodobite și bărbați ce le încungiurau cum încungiură fluturii niște flori frumoase.

Și Aurica eră între ele, și nu cea mai neobservabilă. Eleganta simplitate a toaletei redică drăgalașa ei înfăcișare, ier voia nemăestrută da tot cuvântului ce roștia, o istețime fragedă și binefăcătoare. În curând bietul Victor în preferința de ver, trebuî să facă loc tinerilor, ce se înscriau cu fală în carnetul ei de joc.

Nici supărat, dar nici pré vesel se retrase sub colonadă, până la cotilion în care tactul ei îl distinsese cu cel mai frumos ord. Un moment sborară la olaltă, un moment ținū talia ei — dar în acest joc se exprimă întregul caracter al femeii cinstite.

Ea nu odihniă în brațele lui, nici nu se da îmbătătoareî musice, independență remase în mișcările ei, și în felul cum ținea mâna în mâna lui. Cu stimă, nu cu triumf, o duse la locul ei, ier mătușei șopti: „Am auzit în vremea asta a noastră, că femeile sūnt pentru bărbați flori, ori jocării, cu care petrec în ris și veselie, apoi le pun la o parte. Adevărat educațiunea de acum e greșită, căci se basază a face fetele pré atrăgătoare. Pentru că au acest dar, bărbații serioși se retrag, căci ei cercă un suflet, și nu niște fasone ce orbesc pe o clipă. Totuș sūnt excepții, sūnt fete ce în ori ce poziții seu împregiurări îș umple locul. Ori se mărită ori nu, în economia casei și în sala de bal, ele vor fericii un bărbat seu un cerc de activitate!“

Emilia Lungu.

Bella cea frumoasă.

— Schiță de carnaval. —

Bella se numește dēnsa. Belă e dēnsa și Belladonna va deveni ea pentru bărbatul care i va face cunoștință.

Ar fi fără interes să ve spun, unde am întâlnit-o. Voiu divulga dară numai atâtă, că noi eram în sala de bal. Este o etate ore-care când ori ce bal ne pare urit. Când ne părem pré bêtrân spre a mai danța și pré tiner spre a trece de holteiu tomnatic. Atunci veți o mulțime de fețe suridēnde, fără să pricepi în ce consiste fericirea lor. Me retrasei dară și eu într'un unghiu, în o grupă de flori, me aședai la o mēsă și începuî să studiez cele ce se petreceau în giur de mine.

— De ce ești ierăș atât de gânditor? — se auđi înapoia mea în o altă grupă de flori, prin cari ochii mei nu putură străbate.

— Îți bați joc de mine, Bella, — respunse o voce, — căci șciî bine, pentru ce sūnt eu atât de gânditor?

— Alfred! Dta ești ingrat. Șciî bine, că eu te iubesc, pentru ce me intristezi dară? Poți să iei în nume de reu, că vorbesc și cu altul? Ce vrei dta?

— Bellă, jos așteptă trăsura mea. Ia-ți entréz-ul și haid să fugim; căci relațiunea în care trăiești astăzi și în care me condamnezi a trăi, nu e naturală. A ceea trebuie să se frângă.

— Și?

— Vom merge în China, în Japonia, unde nimene nu ne va cunoșce, unde vom începe o viață nouă.

— Ești copil.

— Acesta e răspunsul dtale?

— Nu ț-am răspuns nimica.

Auđii încă un susur ușor. O mișcare de niște pași ce se depărtază. Apoi se făcu ierăș liniște. Atunci deodată început a me interesă balul. Întrai în salon, să aflu acolo părechea mea romantică, fără să am alt punct de mănecare, decât vocea auđită.

O damă tineră în haină de mētăsă roșie îmi atrase

atențiunea. Ea eră frumoasă și încântătoare; privia cu nepăsare mulțimea, nimene nu o interesă.

Rugai pe un amic să me presinte ei. Ea me primi suridēnd, și constată, că i sūnt rudă, și me amenință cu frumosul ei degetaș, că pân'acuma am negligat-o.

Ea conversă tot suridēnd. Eu o admiram și o ascultam în tăcere. În urmă ea observă, că vorbește tot singură:

— Pentru ce nu vorbești? — întrebă ea de odată.

— De sigur nu voiu fi cel dintăiu bărbat, carele presintat dtale remăne tăcut de uimire.

— Pré amabil! Cunoști pe bărbatul meu?

— Am onōrea a-l cunoșce de mult. El ar fi un om de invidiat, decumva n'ar fi mai mult de compătimit. „Bella, jos așteptă trăsura mea!“

Ea se cutremură. Apoi continuă:

— Eram o fētă pré tineră, când eșind din pensionat, fui silită a me mărită după el. Atăta tot.

Acest răspuns me înfioră.

Alesandru Dumas afirmază, că proba cea mai bună spre a cunoșce o femeie, este d'a-ți bate joc de bărbatul ei în absința lui. Femeia care nu respinge nici cea mai îndepărtată alusiune, este o perdută. Și pe un Dumneđu, eu nu credeam, că femeia acēsta să fie una de acele.

Se avisă un quadrille.

I cerui jocul acesta și nu mi-l refusă.

— Place-ți a danța, dōmnă? — o întrebai.

— Nici nu-mi place, nici nu uresc jocul; urēsc însă pe tinerul cela palid de colo, care nu înroșește nici în o polca repede.

— Cum se numește dl acela?

— Alfred B.

Acuma fu la rēndul meu a privi cu mirare spre dama mea; căci tinerul acela a trebuit să fie care a vorbit între flori.

— Și prin ce ș-a meritat dēnsul acēsta ură? — întrebai eu de nou.

Urmă un tur, și când se rentorse, îmi respunse cu ochi schinteitori:

— Pentru că dōră l'aș putē iubi.

Quadrille-ul se termină. Me retrasei, dar îmi propusei a fi cu atențiune față de dēnsa.

De odată Bella îmi dispăru din ochi. Îndeșert o căutai pretotindene. Dar totodată observai uimit, că și Alfred a dispărut.

Iute îmi luai rocul, și pe când bărbatul Bellei jucă flegmatic whist, fugii pe trepte 'n jos, să întreb de servitori, decă o damă tineră și un domn nu s'a depărtat?

— Da, — respunse portarul, carele mai adause, că a auđit, cum domnul cel tiner a ordonat vizitiului: „La gară!“

Sărîi în o birjă și plecai numai decăt la gară.

Sosit acolo, întrai în salonul de așteptare, zării acolo pe fugari cari steteau cu spatele cătră mine și auđii următorul dialog al lor:

— Trebuie să așteptăm dōue ore, — dișe Alfred, — întru cel mai de aprōpe va plecă peste dōue ore.

— Așă dară comandēză un tren separat, — respunse Bella.

— Dar n'eu înțeles să facem așă spese mari pentru așteptare de dōue ore.

Bella tăcu câteva secunde, apoi erupse:

— Ești un nebun!

Apoi se întorse pe un picior, me zării și îmi dișe în ton nepăsător:

— Bine, că te găsesc iubite cousin! Întipuește-ți! Am cugetat, că are să sosescă un transport de rănii în Crivoșcia, și am grabit să ațut pe nenorociți. Aici

audii, că trenul cu răniți va sosi numai peste două ore; ar fi prea mult să aștept atâta; te rog, petrece-mă acasă!

Fără să aștepte răspunsul meu și fără să arunce o privire spre Alfred, me luă de braț și îmi deschise ușa trăsorei.

Ne rentorserăm acasă, fără să vorbim. Ajunși la poartă, îmi întinse mâna și me întrebă:

— Ce crezi despre mine?

— Că ești prea nenorocită.

— Și ce-mi svătuiești?

— Rogă pe bărbatul tău să te ducă în străinătate.

Me rentorsei la bal și disei bărbatului, că nevastă-sa simțindu-se momentan rău, s'a dus acasă.

— Whist! — răspuse el și jucă mai departe.

Petru Pipăruș.

Despre carnavalul din Arad.

Stimatele cetitóre ale „Familiei“ pot pretinde cu drept istoric să cetescă și est-timp ceva încântător despre carnavalul din Arad; dar știți dvóstre, că și în natura prea potentă încă se află excepțiuni; așa dară molcomiți-ve și cercați a ve deprinde cu șcirea deșu nu prea recomandătoare pentru tineretul aradan, că sprintenele și pasionatele dansetóre nu vor avé ocaziune românească să se delecteze în salonul spațios dela „Crucea albă“. Este trist și dureros pentru prestigiul național român, că și acesta ocaziune de convenire sinceră trebuie să o scapăm din mână!

Să lăsăm însă la o parte acesta șcirea nefavorabilă! Tinerii noștri încă au numai un suflet și nu ajung preotindenea. Unul se ocupă de afacerile sale speciale, cari îl rețin cu totul dela cugete referitoare la binele comun; altul poate este afundat în meditațiuni de a-și schimbă modul de viațuire — acesta își alege partea cea bună, însă fără ca să deie alarmă cu clopotul cel mare; al treilea și ceilalți poate că nu simțesc nici o desfătare, când se ved încungiurați de inimi românești. Cu un cuvânt dispărerea balului român din acest carnaval își are cauzele sale. Dar pentru aceea să nu cugete diligentele cetitóre ale „Familiei“, că doră viața socială s'ar fi transpus cu totul în amortire; se face și pe la noi câte ceva, ce pe alte locuri poate că s'ar fi bucinat să se audă în lumea largă. Știți dvóstre, că zelosul corp profesoral dela institutul pedagogico-teologic s'a decis și a și început un ciclu de prelegeri publice. Am audīt până acum patru disertațiuni și mărturisesc sincer, că nici una nu a reușit în defavoarea autorului. Publicul nostru a cerut, parte direct, parte indirect, o atare manifestare; dar, ca în ori ce direcțiune, așa și aici, marele interes mi se pare a fi fost numai foc de paie, căci mulți și dintre cei chemați au strelicuit prin microscopica lor absență. Sâmbéta viitoare (28 jan. n.) prelege dl prof. At. Tuduceșcu despre poezia populară română, o temă prea interesantă, care poate fi pricepută și de ultimul plugar; ve voiu comunica despre abundența auditorilor. Ori cum, dar mișcămîntul amintit dovedește viața în Arad.

În sterilitatea carnavalului cred înse, că voiu surprinde pe onoratele cetitóre ale „Familiei“ cu o șcirea atât de îmbucurătoare, în cât sper că fiind toate române bune, vor saltă de bucurie. Se tratéză în genere nu de dans și voia bună efemeră, ci de esistența noastră națională și ortodoxă. Bantuiți de loviriile ursitei, vedeți stimate cetitóre, că nici un bal românesc nu-și poate manifesta continuitatea. Dvóstre aveți simțeminte mult mai fine, spirite mult mai prevedetóre, deci puteți afla mai bine de cât mine, că pericolul este grav. Biserica ni-a fost pururea asilul, biserica este și astăzi care ve

produce șcirea îmbucurătoare. Bunul nostru cap bisericesc, demnul episcop Ioan Meșian, pe nesimțite ne surprinde cu punerea în lucrare a unei idei de mult dorite. Prelatul, care-și pune sufletul pentru oile sale, a început să realizeze în Arad ideea de a înființa un gimnasiu românesc confesional cu patru clase, pentru ca turma sa cuvântătoare să fie concredută păstorilor creștici în cuvântul lui Dșeu. La primirea șcirea acestora știu că în inimile dvóstre, cam recite din cauza sterilității de carnaval, se naște un simțemint străordinar, dar un simțemint vivificator. Știu, că toate voiți, deci diceți cu mine: Să trăieșcă bunul și prea demnul prelat, ca să-și vedă realizat planul conceput și să potă gustă încă pe pământ din fruptele ostenelelor sale!

O.

E e h o.

Jurnalul „Voltaire“ povestește anecdota următoare asupra pictorului David, cel mai mare artist francez din timpul revoluțiunii primului imperiu. David a fost unul din pictorii de geniu ai Franceiei.

Într'unul din tablourile sale, David a desemnat un cal spumând. Într'o zi pe când esamina uvrăgiul său atârnat la espozițiunea de pictură, vedu pe un om ce se uită și el asemenea la acel tablou, însă se părea a fi un țeran judecând după manierele și îmbrăcămintea sa.

— Se pare că nu-ți place acest tablou, — i dișe David suridënd.

— Deu că nu, — i răspuse el.

— Cu toate aceste este unul din acele ce s'a des-tins mai mult.

— Negreșit, au fost înșelați...

— Și pentru ce?

— Pentru ce! fiind că acel pictor este un neghiob care zugrăvește aceea ce nici odată n'a vedut, adecă ca un cal să facă spume la gură, fără a avé zăbala în gură.

David nu răspuse nimic; dar a două zi, spuma dela gura calului dispăruse, ștergënd-o el însuși.

Acosta probéză că un simplu țeran poate da câte odată idei forte bune celui mai vestit artist.

*

O fétă de țeră ajunsese cameristă la o femeie de modă și asistă la toaleta stăpânei sale, care se gătea pentru un bal.

Lucsul decoltării resturnă toate teoriile bieteii țerance asupra 'mbrăcăminteii.

— Dar pe umeri ce pune dna?

— Nimic.

— Și pe brațe?

— Ier nimic.

— Și se mai cere bărbaților să fie cu minte, se gândi 'n sine naiva copilă.

*

Un dialog:

Un domn urmărește o dómna care se plimbă ținënd de mână un copilăș, și, pentru a începe convorbirea:

— Dne! Ce încântător copil. Cât s'ar simți de fericit ori-cine de a-i fi tată!

Dómna (întorcëndu-se): N'ai de cât să-l recunoști; e încă timp.

*

Doi amici vechi, astăzi inimizici, trebuiau să se întâlneșcă la locul de bătae.

Totul eră gata, armele încărcate și martorii așteptau cu frică momentul tragerei, când d'odată, unul din adversari dișe celuilalt.

— Tu ții, așa dar, mult la ceea ce ai diș?

— Eu? Nici de cum.
 — Atunci, pentru ce să ne batem?
 — Pentru ce? . . . pentru ca să dovedim că nu ne e frică.

— Mai bine să ne facem din nou prieteni.
 — Bine. Me invoiesc. Dar nu e mai puțin adevărat, că unul din noi doi trebuie să rămâie la pământ.
 — Adevărat, ai dreptate. Decă-i așa, rămâi tu, eu me duc . . . stânga 'n prejur și . . . amicul plăcă.

*

Doi metafisici vorbesc despre sfârșitul lumii, ca și cum fenomenul ar sta în voința lor.

— E bine, fie, — ține unul, — lumea o să se sfârșescă, și pe urmă?

— Pe urmă . . . pe urmă . . . o să me retrag la țară, foarte fericit că n'o să mai aud vorbindu-se de densa!

*

Un gendarm întâlnește un vânător.

— Ah, — ține gendarmul, am cunoscut un vânător care eră așa de mic, dar așa de mic, în cât eră silit să se suie pe scaun ca să-și sufle nasul.

— Apoi și eu am cunoscut un gendarm, — respunse vânătorul, — care eră așa de mare, dar așa de mare, în cât eră silit să ingenuncheze ca să-și puie casca.

O frumsețe mauresă.

Un fragment din o epopeie mișcătoare. Poporul maures a avut o sorțe tragică, și în acesta femeii i s'a rezervat un rol de frunte. Ați deja au trecut toate și n'a ramas nimica decât suvenirea gloriei trecute.

Este atât de plăcut a ne revocă în memorie mărirea trecută. Cum să nu viseze și mauresul de acea rață strălucită, în starea lui umilită de ați?

O suvenire a acelei splendori este și femeia mauresă. Un model de frumsețe. Pictorii au și eternizat-o. Un astfel de cap de studiu este și ilustrațiunea din nr. prezinte, din penelul lui Cesare Dell'Acqua.

I. H.

Literatura si arte.

„Lira Mea“ în edițiune populară. Încurajat de binevoitorul sprigin al onorab. public cetitor la tipărirea în edițiune de luec a culegerii mele de poesii noue, apărută sub titlul „Lira Mea“, și voind a respunde la dorința exprimată din mai multe părți: am scos de sub tipar și o edițiune populară. Acesta se vinde cu 1 fl. esemplarul și se pôte comandă numai la subscrisul. Colectanții capătă după 10 esemplare unul, al 11-le, gratis. Din edițiunea primă asemenea se mai află esemplare: legat 3 fl., broșat pe hârtie velină 2 fl. Oradea-mare în ianuarie. *Iosif Vulcan*.

„Ședetorea“ dela anul nou încoci apare odată pe lună și costă pe an 2 fl., dar abonamentele se primesc numai pe anul întreg. Se vinde și în broșuri, pe la colectanții noștri, prețul unei broșuri 20 cr. Broșura primă, două côle în învelitoare colorată a apărut cu următorul cuprins: La anul nou, de Marcu Emilian; Zimbrul lui Dragoș, poesie de Iosif Vulcan; Țiganul nesațios, istoriără populară din Bucovina, de S. Fl. Mărian; Cătră fruntașii națiunii române, poesie de S. P. Simon; Nicolae Zsiga, biografie; Dorul copilului, istoriără de Fride-ric Damé; Adevărul, poesie de George Simu; Carnea de porc, de dr. Butuc; Îngrășarea vitelor cornute, de M. A.; Istoria timbrului fantastic, — ilustrațiune, portretul lui Nicolae Zsiga. Partea umoristică sub titlul Gura Satului: Scrisorile lui Păcala cătră Tândala, Badea Ion și dascalul; Ce nu înțeleg eu? Scrisoarea lui Șloim că-

tră Gloim; depeșe oficiale din Cri-vania, patru caricaturi; Gura țice gura minte, cuplet umoristic; Anecdote, din diversele lui Heliade; Hodorosc și Trosc; Sciri de pretotindene; Ghicitură, rebus.

Nuvele din popor. Sub acest titlu a scos de sub tipar dl Ion Slavici novelele sale publicate în „Convorbirile Literare“, și reproduse de acolo mai toate în călindarele din Sibiu. Culegerea cuprinde un volum în formatul operilor Alexandri, hârtie velină. După ce vom vedé-o, vom reveni.

Economie Națională. La București a apărut și ni s'a trâmăis: „Cum se pôte fundă industria în România și industria română față cu libertatea comerțului de importațiune, de P. S. Aurelian, membru al Societății de economie politică din Paris“. De sigur și cartea asta, ca toate lucrările dlui autor, va fi bine gustată din partea publicului. Ne mirăm însă, că autorul, care e membru al Academiei române, nu ne indică acest titlu al seu pe pagina de frunte, ci însămnă numai pe acela dela Societatea de economie politică din Paris. Seu dără la acest din urmă titlu ține mai mult, și titlul de academic român nici atâta importanță nu-i are, încât să-l pörte?!

Diaristic. „Vocea Rahovei“ se numeșce un nou organ de publicitate, apărut în județul Vlaslui al României.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Dl Ioan Russu*, paroc și asesor consistorial și directorul institutului pedagogic-teologic din Arad, a fost numit de cătră Pr. Ssa părintele episcop Mețian protoiereu titulariu. — *Dl N. D. Popescu*, a primit pentru scrierile sale, novele istorice populare, medalia Bene-Merenti cl. II. *Dlui Ettore Ferrari*, celebrul sculptor italian, autorul statuei lui Heliade, i s'a acordat medalia Bene-Merenti cl. I. — *Dl G. Bengescu* se numi secretar II la legațiunea română din Londra, în locul dlui G. M. Lahovari. — *Dl Al. Odobescu* se confirmă cu titlul definitiv la catedra de archeologie și antichități ce ocupă la facultatea de litere din București.

Carneval. *La Bucuresci* joi 14/26 l. c. s'a ținut în sala teatrului Național balul societății de bine-facere Elisabeta, sub patronagiul reginei, în profitul săracilor; cele mai multe dame se 'nfățișară în costum național. — *La Predeal* s'a dat sâmbătă, în 9/21, un bal în sala garei de acolo; venitul a fost destinat pentru școla comunală de acolo.

Hymen. *Dl George Cosma*, ales de preot în Homorog, apröpe de Oradea-mare, ș-a încredințat de soție pe domnișora Maria Pop, fiica Rds. D. protobresbiter gr. or. de Beiș Vasiliu Pop. — *Dl G. I. Lazăr*, avocat în Pietra în Moldova, s'a logodit cu domnișora Aurelia Bocșan din Curticiu, fiica Rds. D. administrator protopopesc gr. or. al Aradului Moise Bocșan.

Pentru Ecatarina Mocioni s'a ținut și în anul acesta îndatinatul parastas în Budapesta la 9/21 l. c. La acest act de pietate a asistat membrii ilustrei familii Mocioniane aflătore în Budapesta, stimătorii repausatei și un număr mare din junimea studiösă.

Portretul lui Ștefan cel mare. „La Gazette de Roumainie“ ne spune, că partisanii portretului dela Homora a lui Ștefan cel mare dobândesc încă o probă pentru autenticitatea sa. *Dl Gr. Tocilescu* a găsit în mușeul din București un patrafir pe care figuréză portretul lui Ștefan cel mare în totul asemănător aceluia după evanghelierul dela Homora.

În Șomcuta-mare s'a ținut în sâmbéta trecută un bal în folosul Societății de lectură chiorene, care a avut un succes complet, căci s'a întrunit un public numeros și frumos, care ș-a petrecut până demință. Acolo au

fost, între altele, dămile: Clara Nilvan, Moga, Dadai, dr. Takáts, Bodor, Pap, domnişoarele: Maria Butean, Ana şi Maria Filip, Iulia Móríc, Janca Herşcoviciu, surorile Horváth, Ana Covaciu, Pelagia Pap, Maria Pap, Ema Dadai şi altele.

La Făgăraş ajunul anului nou s'a serbat cu multă veselie. Despre acesta petrecere primăram târziu şi noi o corespundinţă, dar fiind că aceea s'a trimis din cuvânt în cuvânt şi altui diar, unde s'a şi publicat, nu o mai putem da şi noi publicităţii. Avem puţine diare, deci trebuie să facem economie de spaţiu. Vom aminti dară numai pe scurt, că petrecerea s'a arangiat de cătră reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraş şi giur în folosul ei. Jocul s'a început cu „Hora“, afară de acesta, „Romana“ s'a jucat de două ori, s'a mai jucat „Ardelena“ şi „Haşegana“. Precis la 12 ore noptea s'a desvilit la galerie un transparent în colorii naţionale cu inscripţiunea: „Ve salută anul 1882!“ după care au început gratulaţiunile reciproce de anul nou. Mai multe dame s'au presintat în costum naţional; dintre aceste se amintesc bogatele costume ale dămilelor Sara I. Turcu şi Zinea E. Pandrea, ce represintau frumosul şi pitorescul port de munte al Româncelor din Rucorul României. Tot asemenea de cu gust şi frumoase a fost şi costumele dşorei Aurelia Ţepeş, înfăişând port ardelenesc cu cătrinţă. Venitul curat a fost 120 fl.

Revisuirea cărţilor bisericeşti. Dilele trecute s'a adunat la ministerul cultelor şi instrucţiunii publice din Bucureşti comisiunea*însărcinată cu tipărirea cărţilor bisericeşti cu litere latine şi cu reforma limbei noastre eclesiastice. Acesta comisiunea se compune din dnii V. A. Urechia, ministrul cultelor, P. S. S. păr. Silvestru şi dnii doctori Zotu, Nişulescu şi Erbicénu. Comisiunea s'a constituit şi a ales president pe păr. Silvestru şi secretar pe dl Nişulescu. A două şedinţă, precum aflăm din „Bin. Publ.“, se va ţine dămile viitoare.

Teatru român în Buteni. Ni se serie, că dl Petculescu petrece cu trupa sa în opidul Buteni în comitatul Arad, unde dă represintaţiuni, la cari se adună în toate serile un public frumos. Deosebit ni se accentuează cu bucurie, că poporul gustă cu multă fericire plăcerile artei teatrale române. Din Buteni dl Petculescu va merge la Beiuş, unde este aşteptat cu dor.

Au murit: *Gavril Bocosiu* capelan gr. c. rom. în Ocna Dejului, la 3 ianuarie, în etate de 29 ani. — *Antitia Matei n. Gruescu*, soţia preotului Vasilie Matei din Sinteşti, protopresbiteratul Făgetului, la 6/18 l. c. în etate de 48 ani. — *Maria Rosca*, soţia parocului gr. or. Elia Roşca din Tămaşa în Transilvania, la 8 jan., în etate de 62 ani. — *Majorul Teodor Brătian*, fratele mai mare al dlor Ion şi Dumitru Brătian, la Piteşti în 10/22 l. c. în etate de 70 ani.

Sciri scurte. În *Bocsi-montana* se infiinţeză un chor vocal, conferinţa convocată spre acest scop de dl invţător Ioan Marcu se va ţine duminică la 17/29 l. c. — *Dieta* a încheiat mercuria trecută desbaterea generală a bugetului şi la votare guvernul a avut o majoritate de 73 voturi; deputaţii români, fiind toţi guvernamentali, au votat toţi cu guvernul. — *Rescôla* din Hertegovina creşce din ce în ce mai mult, diarele sunt rugate a nu publică şciri relative la miscările regimentele trimise pentru sufocarea rescôlei.

Cronica lumii.

Principesa păpuşilor. La teatrul „Valhalla“ din Berlin, va sosi în curând o pitică care se numeşte: „principesa păpuşilor“. Acesta miniatură, cu numele Paulina e cea mai mică fiinţă ce s'a văzut până astăzi. Este de nouă ani, cântăreşce nouă livre; şi e'naltă numai de 43 centimetri. Dşora Paulina e'născută la 26 februarie la Ostendrecht în Brabantul septentrional. Pă-

rinţii, precum şi fraţii şi surorile ei, au statura ca şi ceialalţi ómeni. Ea e bine făcută şi are o figură drăgălaşă. Principesa păpuşilor vorbeşce limba francesă şi olandesă.

Un drum de fer suteran la Paris. Se şcie, că comunicaţiunile la Paris au devenit anevoioşce din cauza întinderii oraşului şi a mulţimei afacerilor. La ministerul lucrărilor publice s'a ţinut o conferinţă foarte importantă, între ministru şi directorele lucrărilor din Paris, directorele construcţiunii drumurilor de fer şi inginerul şef al drumurilor de fer. S'au studiat proiectele unui traseu de drum de fer în Paris. Se va începe o anchetă asupra acestui proiect care va cuprinde crearea a cinci linii principale.

Angina differică. Citim în „l'Ordre“ o descriere îngrozitoare a perderilor cauzate în cei din urmă dşce ani de differită, în 10 guvernii de mēdăşi ale Rusiei. Nici o epidemie vr'odată, afară de ciumă şi choleră, n'a produs atâtea victime, şi încă ea nu încetază d'a se respândi. După datele statistice publicate de guvern, marea epidemie a differice, dela anul 1872, a făcut în Basarabia, până la 1879, 15 mii victime din cele 36,000 casuri de contagiune, în guvernii Pultava, tot în acelaşi timp, morţile au fost de 19,000 din 46,000 casuri de bolă; în Charkof în 29,000 bolnavi, au fost 17,000 morţi. Mai multe autorităţi medicale atribuesc cauza contagiunii presinţei microparasitelor aduse de vânt şi conchid că ajutóarele medicale sânt imposibile să oprēscă réul cu condiţiunile igienice actuale ale poporului.

Esecutarea unui ministru afganistan. Foile din India semnaléză din Kabul, că fostul ministru de resbel a lui Eyub Khan, Daud Khan, pe care-l proscrisese Abdurraman, fu scos de câteva dăile din închisórea unde se află de când a fost prins. După două dăile fu adus înaintea Emirului, pe care Daud Khan îl rugă să-i crute vieţa, promiţend, că va fi cel mai credincios supus al Emirului. Abdurraman nu voi a-l graţia şi-l condamnă la morţe. Daud Khan avēnd mâinile şi picióarele legate, fu dus în acea curte a palatului, unde sânt grajdurile pentru elefanţi. Aci fu pus jos pe pământ. În dată apoi se deschise o uşe a grajdului; un elefant eşind de aci porni spre condamnat, i puse pe corp amēndóue picióarele de dinainte şi început a-l frământă. În câteva secunde după aceea nu se mai vedea jos de cât o massă de carne diformă.

Ómul cel mai în vērştă din lume. Acest fenomen trăieşce în America de sud, în Bogota, capitala nouei Grenade. El dăce că are una sută opt-dēci ani (180), dar vecinii îl cred şi mai bētrân. El este de origină semi-espaniolă şi se chiamă Mihail Solio. Esistenţa este afirmată de doctorul Hernandez căruia un bētrân i-a spus că un locuitor al oraşului, a auđit de un centenar, pe timpul când el singur nu avea de cât 10 ani. Işcălitura lui figuréză într'un act relativ la construcţiunea unei monastiri, care datéză dela 1712 adecă dela 169—170 ani. Doctorul Hernandez voind să vedă acest personagi curios, îl găsi ocupat cu lucrările grădinăriei. Pielea lui, dăcea doctorul, semēnă cu un pergament, pēru-i alb ca zăpada-i inveleşce capul ca un turban. El atribuesce longevitatea unei vieţi regulate; nu mănăncă de cât odată pe dă, într'o jumētate de óră, preţinđend că forţa digestiunii în 24 óre este proporţionată cu cantitatea alimentelor luate în 30 minute. Ba încă posteşce la fie-care ántăiu şi cinci-spre-dēce ale lunei, bēnd cât se póte de multă apă. El nu iē de cât alimente reci şi hrănitóre, şi crede că numai ástui regim şi vieţii fórtē regulate datóreşce buna-i sánētate.

Dendistii din America. După datele congresului medicilor dintişti americani, care s'a ţinut de curēnd în New-York, se află în Statele-Unite nu mai mult nici mai puţin de 12,000 dendistii. Aceştia pun pacienţilor lor

peșe trei milioane de dinți falși și pentru plumbat întrebuintează aur curat în sumă rotundă de 50,000 dolari, și argint și platină în preț de 100,000 dolari. De orecă aurul acesta se îngropă cu morții în pământ, astfel un statistic a calculat că numai în cimitirele din New-York zace în pământ 1 milion și jumătate dolari d'aur. Aceste vor fi mine adevărate d'aur pentru generațiunile viitoare.

Esploratorul Hayes. Se telegrafază din New-York pentru a anunța morțea unuia din cei mai îndrăzneți exploratori contemporani, dl Isac Israel Hayes. Atașat în 1854 la expedițiunea doctorului Kane în calitate de chirurg, dl Hayes se reîntorse din acesta d'antău călătorie cu convicțiunea, că există o mare întinsă în jurul polului Nord. Ajutat de mai multe societăți geografice, el trebui să organizeze o expedițiune și reîncepă călătoria sa în 1860. Fără a atinge scopul cercetărilor sale, dl Hayes ajunsese până la al 82-lea grad de latitudine nordică. El făcū observațiuni importante asupra țerilor percurse. În 1877 se anunțase că, în urma unor discuțiuni cu alți călători se prepară a face o nouă excursiune, tot pentru cercetarea mării întinse dela nord. Societatea geografică din Paris i decernase o medalie de aur în 1870. Dl Hayes era abia în etate de 49 ani. Cea mai mare parte din interesantele sale lucrări au fost traduse în franțuzește: Marea liberă, Perdut în ghiățuri, Pământul de desolațiune, etc.

Americanii!... Judecați despre îndrăznețele și tot odată curioșele reclame ale Americanilor. Totă lumea cunoșce poporala melodramă „Doue orfeline”. În teatrul din Chicago ea avū o altă deslegare decât în originalul autorului ei. Aprōpe de căderea cortinei doctorul dice în original: Ea va recăpētă vederea cu ajutorul lui Ddeu”. În teatrul numit cortina se lasă cu următorele cuvinte: „Ea va recăpētă vederea cu ajutorul escelentei alifii a doctorului Mac-Nevin, 63 Broudway street, 3 franci gavanoșelul”.

Fanatism ovresc. În orașul Kremenetz, districtul Wolinov, Rusia, trecuse la creștinism un băiat de ovrei în vērștă de 16 ani. Șese ovrei, în frunte cu unchiul apostatului, s'au înțeles sē-l omōre și și-au esecutat hotărērea. Cadavrul l-au aruncat într'o mocirlă. Criminalii sūnt arestați. Poporațiunea creștină n'a putut fi de cât cu greu împedecată dela o masacrare a ovreilor.

Ghicitură numerică

de Eufemia Duma.

16. 9. 26. 27. 9. Se 'ntrebuintează în bał, dar mulți se folosesc de ea și în viețā.
13. 12. 29. 8. 19. 33. 15. 33. 5. E de mare importanță în dulcea limba noastră.
29. 31. 28. 8. 28. 4. 32. Un împērat eroic roman.
7. 11. 2. 4. 8. 10. 28. Numele unui erou Elin.
2. 18. 20. 29. 28. 21. 8. 4. 21. 8. An care pentru noi e fōrte însemnat.
9. 12. 8. 24. 29. 22. 29. 17. 16. 17. Marele învēțat educador al unui vechiu împērat.

30. 21. 29. 28. 6. 14. 12. 32. 16. 32. Are mare rol în cristalografie.
9. 8. 9. 21. 21. 8. 2. Locul nașcerii unui erou din secolul presinte.
19. 26. 11. 10. 8. 4. 29. 8. 13. Legătura ce există între omeni și Deime.
21. 22. 7. 22. 31. 3. 10. 22. Este riu sēu decă vrei un stat în Statele-Unite.
18. 25. 19. 16. 15. Percurgerea îndelungată a timpurilor.
29. 20. 10. 22. 31. 20. Domn brav al Romānilor.
- 1—33. Numele unui mare fiu al Romāniei și al unui op al seu.

Terminul de deslegare e 8 februarie. Ca totdeuna, și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghiciturei de șac din nr. 1 :

Când ar putē suava flōre
Sē uite rađa cea de sōre,
Ce i sbici plānsōrea sa:
Eu nici atunci nu te-aș uitā.

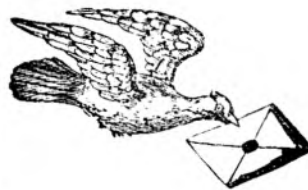
Când ar putē albina micā
Sē uite dalba fioricā,
Din care strīnse mierea sa:
Eu nici atunci nu te-aș uitā!

(Iosif Vulcan.)

Bine au deslegat-o dōmnele și domnișōrele: Ana Deciu, Rosa Bozanciu, Elena Zacharia n. Daminescu, Eufemia Duma, Octavia Groza, Mariți Popoviciu, Sidonia Leuca n. Țapoș, Ecaterina Vaida, Elena Vaida, Lucreția Vaida, Gabriela Dan, Lucreția de Görög n. de Pap, Sabina Cetățan, Rosa Bercian, și dnii Ioachim Muntean, Petru Valea, A. Circa, Emilian Micu, Nicolae Dubleș, Andreiu Boborony, I. R. Goga.

Premiul l'a căștigat d. Rosa Bercian în Romos.

Poșta Redacțiunii.

Dni V. P. in Tulcea. Aveți sē mai supliniți 50 cruceri.

Timisiōra. Cam peste trei sēptēmāni. Dar pān'atunci ve vom scrie.

Dnei A. G. in T. Multāmīta noastră cea mai profundă. Suprinderea a fost mare și plăcută.

Dl C. P. in M. R. Nu avem alte cărți și tablouri de vëndare, afară de cele anunțate în nr. prim al foii noastre.

Călindarul sēptēmānei.

ȶiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbătorile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Dumineca	17	29	† Cuv. P. Antonie c. m.	7 46	4 43
Luni	18	30	PP. Atan și Chiril.	7 44	4 45
Marti	19	31	Cuv. Macarie Egipt.	7 42	4 47
Mercuri	20	1	† Cuv. P. Eutimie.	7 40	4 49
Joi	21	2	Cuv. P. Macsim.	7 39	4 51
Vineri	22	3	S. Apost. Timoteu.	7 37	4 52
Sāmbeta	23	4	S. Muc. Clemente.	7 36	4 54

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.